

אברה ממך אליך

הרופא, חמור סבר היה. פניו הרצינו עוד יותר, כאשר חזה בתוצאות הבדיקות. והחולה, ישב מולו, ורעד. ישב וחיכה למוצא פיו. כאשר החל הרופא לכתוב את דרך הטיפול, והדפים הלכו והתמלאו, וערימת המרשמים הלכה וגבהה, הפך הרעד לבעתה. אם כה קשה היא ארוכתו, סימן שמחלתו אינה כה פשוטה כפי שקיווה.

לפתע קם הרופא ממקומו. קם, וניגש אל מכשיר הטלפון, והזמין את הפרופסור מהעיר הגדולה, כדי שיחווה את דעתו. ולא עוד אלא אף ביקש מהפרופסור, שיבא בכבודו ובעצמו, להשתתף בתהליך רפוי של האיש.

אז החל להבין. רק כאשר הפרופסור הוזמן, החל להבין באמת את חומרת מצבו. כי אם יש צורך בפרופסור הגדול, ברופא הנודע, שיבא לרפאותו, אות הוא כי מחלתו אנושה.

אך מי הוא החולה האנוש? מה היא מחלתו? מדוע הינה כה חמורה? ומי הוא הפרופסור הדגול, שבא לפקח על תהליך רפואתו?

אמת. המעשה אינו אלא משל. אך החולה, מכתו אנושה. עד כדי צורך בפרופסור.

ונבאר את הנמשל!

היום הרת עולם. היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים. בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון. כולם, כולנו, כל אחד ואחד מאיתנו יעבור לפני הקב"ה. נעמוד לפניו לדין, אחד אחד. כבני מרון. כל אחד נדון בנפרד, על פי מעשיו, ולפי מצבו.

ואנו?! באיזה מצב אנו נמצאים? האם כה טובים אנו, עד שאין לנו מה לחשוש מיום הדין? היש דרך לבדוק זאת?

לב יודע מרת נפשו. כל אחד יודע ומרגיש בליבו במה עליו להשתפר.

התפילות! וכי אנו מתפללות כעומדות לפני מלך?

ואת פיננו! האם נשמור אותו מדבורים אסורים? וממאכלות אסורות?

ובינו אדם לחברנו! האם לא צערנו את חברותינו? ולא הלכנו רכיל?

הן די לנו לעבור על סדר הוידוי, בכדי לדעת את הטעון תיקון. מספיק להעיף מבט על פירושו של בעל החיי אדם לסדר הוידוי, כדי לאבחן את חומרת מחלתנו.

אבל, - ננסה להירגע מעט - אולי אנו מגזימים? שמא אנו נסחפים? כלום לא יתכן, כי מצבנו שפיר יותר מאשר תיארונו עד כה?

ברם, נתבונן. נביט ונבין. הן הקב"ה חפץ ברפואתנו. חפץ לזכותנו בדין. ועל כן זירז אותנו חודש שלם קודם הדין, להכין את עצמנו לקראתו. ואף ציוה עלינו לתקוע בשופר, כדי שיזכור לנו עקידת יצחק. ואף נתן לנו את עשרת ימי התשובה, ואת יום הכיפורים. והכל למען נזכה בדין.

אך כל זה אינו מספיק. אין די באלול, ואף לא בעשרת ימי תשובה, ואפילו לא בתקיעת שופר, וביום הכיפורים, כדי להוציאנו זכאים בדין.

הפרופסור בכבודו ובעצמו, צריך לבא אלינו, ואולי תעלה ארוכה למכתנו. יש צורך שבורא העולם, בכבודו ובעצמו, יגיע עדינו, כדי להשתדל לזכותנו בדין. דַרְשׁוּ הַשֵּׁם בְּהַמְצָאוֹ קְרָאָהוּ בְהִיטּוֹ קְרֹב, אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים. אלו עשרה ימים, שבהם - בעשרה ימים אלו - הקב"ה מתקרב אלינו.

כאשר מזמינים את הפרופסור, זהו סימן על המחלה הקשה. וכאשר הבורא הגדול והנורא, מזמין את עצמו אלינו - כדי שנוכל לזכות בדין - אות הוא, כי אכן מכאובנו כבד מאד.

אך מדוע? למה כה נואש מצבנו? ועל מה ייסוב דיננו? ומפני מה, כה נפחד ונרעש מפניו? האמנם כה קשה הוא הדין? והאמנם כה נורא ומפחיד הינו?

הלא נדע את התשובה. הרי נשכיל ונבין, עד כמה הדין חמור. ועד כמה הוא נוקב. ומי לנו גדול מדוד מלך ישראל. מי גיבור כגבורתו, עד שאמר גם את הַאֲרִי גַם הַדּוֹב הַכֶּה עֲבָדְךָ. וגבור זה, שהצליח להתגבר ולהכות חיות אמיצות אלה, הוא עצמו מספר על יראתו מיום הדין. דוד המלך בספרו - ספר תהלים - בתמניא אפילו, כותב מפורשות.

מביע עלי כתב, בצורה עזה ביותר, את פחדו מהמשפט. וכך הוא אומר. סָמַר מִפְּחָדָךְ
בְּשָׂרֵי וּמִמְשַׁפְּטֵיךְ יִרְאֵתִי.

ואם דוד המלך כך, מה נאמר אנו. אם דוד המלך, הגדול בצדקותו, והחזק בגבורתו,
כך רועד מאימת הדין - אנו, מה נאמר!?

**אולם עדיין נרצה להבין, מדוע כה מפחיד הדין? מה יקבע ביום זה, שכה נרעד
ונפחד?**

היום הרת עולם. יום ראש השנה, הוא יום תחילת בריאת העולם. זה היום תחילת
מעשיך. כמו בעל עסק, כך בורא העולם. כמו בעל עסק, אשר בכל שנה ושנה יערוך
מאזן, ויראה מה התועלת לו בעסקו, מה מועיל לעסקיו, ומה רק מפסיד את נכסיו,
כך הקב"ה.

אתה זוכר את כל המפעל. העולם הזה הוא מפעלו של תמים דעים. זוהי התעשייה
של הבורא. כל הנברא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. זוהי כוונת בריאת
העולם. שיכירו כולם את הבורא, ויעבדוהו, ויתנו כבוד לשמו.

ובראש השנה, מקיים בורא העולם את המאזן. ובודק וחוקר, מי הועיל לעולם, ומי
לאו. מי מילא את ייעודו, ומי לא כל כך. ועל כן ייקבע ביום זה, מי יישאר פה בעולם,
וימשיך לעבוד את האלוקים, ומי ח"ו להיפך. וכן יוחלט אילו אמצעים יקבל כל אחד
לעבודתו. אילו כלי עבודה ינתנו לנו.¹ כלים שלמים וטובים, או חלילה כלים פגומים
ושבורים. האם נוכל לעבוד את הבורא מתוך בריאות עושר ושלווה, או שיגזר חלילה,
אחרת.

וגזר הדין, יכתב בראש השנה, ויחתם ביום הכיפורים.

בְּרֵאשִׁי הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּן. וּבְיוֹם צוֹם כְּפוּר יִחְתְּמוּן.

כָּמָה יַעֲבֹדוּן. וְכָמָה יִבְרָאוּן. מִי יִחְיֶה וּמִי יָמוּת. מִי בִקְצוֹ. וּמִי לֹא בִקְצוֹ.
מִי בַמַּיִם. וּמִי בַאֵשׁ. מִי בַחֲרֵב. וּמִי בַחֲמָה. מִי בַרְעֵב. וּמִי בַצָּמָא.
מִי בַרְעֵשׁ. וּמִי בַמַּגְפָּה. מִי בַחֲנִיקָה. וּמִי בַסְּקִילָה. מִי בַנֹּת. וּמִי בַנוֹעַ.
מִי יִשְׁקֹט. וּמִי יִשְׁלוֹ. מִי יִטְרַף. וּמִי יִתְיַסֵּר. מִי יַעֲנִי. וּמִי יַעֲשֶׂר.
מִי יִשְׁפֹּל וּמִי יָרוּם.

¹ עיין "כחומר ביד היוצר".

אולם מה הפיתרון? אם הדין כה קשה, מה ניתן לעשות? כיצד ניתן להמתיק את גזר הדין? כיצד ניתן לברוח, ממשפט איום זה?

חייבים לברוח. אם יידע אדם טרם משפטו, כי אפסו סכוייו לצאת זכאי בדינו, ינוס טרם יפסקו את פסוקו. ינוס, שהרי לא ידע מה יפסקו בדינו.

אך אי אפשר לברוח מהשם יתברך. וכך מתאר זאת, נעים זמירות ישראל בספר התהלים.

אָנָּה אֱלֹהֵי מְרוֹחֵי וְאֵנָּה מְפַנֵּי אֲבָרָח. אִם אֶסֶק שְׁמִים שָׁם אֶתָּה
וְאַצִּיעָה שָׂאוֹל הַנֶּדְ. אֶשָּׂא כַּנְּפֵי שְׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם.
גַּם שָׁם נֶדְדָּ תִנְחַנֵּי וְתִאחַזְנֵי מִיָּנָדָּ. וְאָמַר אֶדְ חֲשָׁדָּ שְׁוֹפְנֵי וְלִלְהָ אֹר בְּעַדְנֵי.
גַּם חֲשָׁדָּ לֹא נְחָשִׁידָּ מִמֶּנְדָּ וְלִלְהָ כִּיּוֹם יֵאִיר כְּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה.

אם כן לאן ננוס, ואי אפשר לברוח מהשם יתברך? איה נמצא מקום המפלט מאימת הדין, ועיני השם, משוטטות בכל הארץ? איכן נגלה את פתרון החידה? איה נמצא תשובה לשאלה דוקרת זו?

ירושלים, בימי האימה. ירושלים, העיר בה חיו יהודים, בצמצום ובחוסר כל, אך בשלוח. והימים, ימי האימה, ימי מלחמת העולם השנייה, המחסור החריף, ומוצרי מזון חיוניים, הפכו נדירים ויקרים.

במקום כזה - בירושלים, ובזמן כזה - בימי מלחמת העולם, ניתן רק לדמיין, מה שוויה של כוס חלב. אך לא ניתן לצייר ולתאר את אושרה של אם, שהצליחה לרכוש בקבוק שלם של חלב. ליטר חלב, לילדים. שבוע של תזונה לתינוקות.

והבקבוק הונח בחרדת קודש, כמעט, במרכז השיש. פתע, התפרץ הילד הקטן, פנימה הביתה. השובב, המשיך בתעלוליו גם בתוך הבית פנימה. והבקבוק, כד בחלב היקר, הושלך ארצה, והתנפץ. והחלב, נוזל החיים, ניגר ונספג בארץ.

והאמא, שתמיד ויתרה, והבינה, וסלחה, איבדה הפעם את עשתונותיה. האמא הרחימאית, הרגישה שהפעם גדש ילדה את הסאה. וחפצה להכותו. רצתה להענישו, למען ידע ויבין, את חומרת מעשיו.

אך הילד, גם הוא הבין, שהפעם הרחיק לכת. הבין, ונס על נפשו. ברח מהאמא הזועמת, שדלקה אחריו בחוצות העיר. הקטן בורח, והאמא בעקבותיו. אך לכוחותיו יש גבול, ואף לרחובותיה וסמטאותיה של העיר. כוחותיו כלו, והוא הגיע לשערי

העיר. ואסור להמשיך החוצה. אסור לצאת לשדות. שם הפראים הישמעאלים. שם השודדים ופראי האדם.

אבל הוא חייב לברוח. האמא אחריו. והוא הלא שפך את החלב. ועליו לשאת בעונש. אך לאן יברח? אנה ינוס?

אבל הילד, פיקח היה. למרות שובבותו, חכמתו עמדה לו. והוא הפך פניו לעבר אמו הזועמת. הוא רץ לקראתה, וזעק: אמא, מהיום אהיה ילד טוב.

והאמא, לא הכתה אותו. לא הוכיחה אותו, ואף לא יסרה אותו במראה עיניה. הלב, לב של אמא. והיא חבקה את בנה. נשקה לו, ואמצה אותו בחום אל ליבה.

כך אנו ובורא העולם. אָנוּ בְּנֵיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ. ואם בורא העולם הוא אבינו, אוהבנו, הרי שאנו יכולים לברוח לתוך ידיו הפרושות. נימלט לזרועותיו הפשוטות לקראתנו. ונאמר לו: אבא, מהיום נשפר את אורחתנו. מהיום ניטיב את דרכינו.

כך נאמר בפיוט כתר מלכות.

וְאִם לֹא אוֹחִיל לְרַחֵמֶיךָ, מִי יְחוּס עָלַי חוּץ מִמֶּךָ. לָכֵן אִם תִּקְטְלֵנִי, לֵךְ אֲיַחַל.
וְאִם תִּבְקֶשׁ לְעוֹנֵי, אֲבָרַח מִמֶּךָ אֵלֶיךָ. וְאַתְּפַסֶּה מִחֲמַתְךָ בְּצַלְךָ.

כך אף מתאר הרמב"ם את ימי הדין. ראש השנה ויום הכיפורים, הם ימי עבודה והכנעה, ופחד ומורא מהשם, ויראה ממנו, ומברח ומנוס אליו.

והקב"ה, אב רחום וחנון, ודאי יקבל את תשובתנו, וייטיב לנו החתימה.

ונכתב ונחתם לאלתר, לחיים טובים ארוכים ולשלום.

נספח

שיחות רבי שמשון פינקוס זצ"ל - ימים נוראים ר"ה יום בריאת האדם - עמוד עא

בשמו של הסבא מקלם זצ"ל אומרים משל ; אדם אחד לא הרגיש טוב והלך לרופא. כאשר הרופא התחיל להוציא מכשירים שונים ולערוך לו כל מיני בדיקות, הוא הכין שכנראה מחלתו אינה פשוטה. אך כאשר בנוסף לכך הרופא ניגש לטלפון והזמין פרופסור בעל שם, מעיר אחרת, שיבוא לעזור לו ברפואת אותו חולה, אזי הוא נחרד כולו. הוא הבין שאם צריך להזמין רופא כה גדול לבוא ממרחק, בהכרח שהוא לקה במחלה קשה ביותר.

והנמשל, כאשר ניגשים ליום הדין, כל אחד יודע שיש לו מה לתקן ולא הכל כפי שצריך להיות. אולם כאשר מתבוננים באלו אמצעים משתמש הקב"ה בשביל רפואתנו כדי לזכותנו בדין, מתחילים להבין את מצבנו הקשה. לא זו בלבד שצריך את שלושים ימי האלול, את ראש השנה, את השופר ואת יום כיפור בשביל רפואתנו, אלא בנוסף לכל, הקב"ה בעצמו כביכול צריך לבוא כדי לעזור ברפואתנו. "דרשו ה' בהמצאו - אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים" (ר"ה יח ע"א). א"כ בהכרח שמצבנו קשה ביותר.

מחזור לראש השנה

סדר תקיעת שופר

היום הרת עולם, היום נעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים אם כעבדים, אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים, ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו, איום קדוש :

מחזור ליום הכיפורים

סדר הוידי

אלקינו ואלקי אבותינו, תבוא לפניך תפלתנו, ואל תתעלם מתחנתנו, שאין אנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך השם אלקינו ואלקי אבותינו צדיקים אנו ואלא חטאנו, אבל אנו ואלא חטאנו ואלא חטאנו :
אשמנו, בגדנו, גזלנו, דברנו דפי : העוינו, והרשענו, זדנו, חמסנו, טפלנו שקר : עצענו רע, כזבנו, לצנו, מרדנו, נאצנו, סררנו, עוינו, פשענו, צררנו, קשינו ערף : רשענו, שחתנו, תעבנו, תעינו, תענתנו : סרנו ממצותיך וממשפטך הטובים ולא שנה לנו, ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית ואנו הרשענו :
מה נאמר לפניך יושב מרום, ומה נספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע : אתה יודע רזי עולם, ותעלומות סתרי כל חי, אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב, אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך : ובך יהי רצון מלפניך השם אלקינו ואלקי אבותינו שתכפר לנו על כל חטאתינו, ותסלח לנו על כל עונותינו, ותמחל לנו על כל פשעינו :

על חטא שחטאנו לפניך באנס ובצרון : ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב :

על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת : ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים :

על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתור : ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות :

על חטא שחטאנו לפניך בדבור פה : ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה :
 על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב : ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע :
 על חטא שחטאנו לפניך בודוי פה : ועל חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות :
 על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה : ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים :
 על חטא שחטאנו לפניך בחזק ד : ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם :
 על חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה : ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת שפתים :
 על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע : ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים :

ועל כלם אלוק סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו :

על חטא שחטאנו לפניך בכפת שחד : ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב :
 על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע : ועל חטא שחטאנו לפניך בבלצון :
 על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן : ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה :
 על חטא שחטאנו לפניך בנשף ובמרבית : ועל חטא שחטאנו לפניך בנטית גרון :
 על חטא שחטאנו לפניך בשקור עין : ועל חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו :
 על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות : ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח :

ועל כלם אלוק סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו :

על חטא שחטאנו לפניך בפריקת על : ועל חטא שחטאנו לפניך בפלילות :
 על חטא שחטאנו לפניך בצדית רע : ועל חטא שחטאנו לפניך בצרות עין :
 על חטא שחטאנו לפניך בקלות ראש : ועל חטא שחטאנו לפניך בקשיות ערף :
 על חטא שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע : ועל חטא שחטאנו לפניך ברכיילות :
 על חטא שחטאנו לפניך בשבועת שוא : ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת חנם :
 על חטא שחטאנו לפניך בתשומת ד : ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב :

ועל כלם אלוק סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו :

ועל חטאים שאנו חזבים עליהם עולה : ועל חטאים שאנו חזבים עליהם חטאת :
 ועל חטאים שאנו חזבים עליהם קרבן עולה ויורד : ועל חטאים שאנו חזבים עליהם אשם ודאי ותלוי :
 ועל חטאים שאנו חזבים עליהם מפת מרדות : ועל חטאים שאנו חזבים עליהם מלקות ארבעים :
 ועל חטאים שאנו חזבים עליהם מיתה בידי שמים : ועל חטאים שאנו חזבים עליהם כרת וערירי :
 ועל חטאים שאנו חזבים עליהם ארבע מיתות בית דין : סקילה, שרפה, הרג, וחינק :

על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בין שיש בה קום עשה ובין שאין בה קום עשה, את הגלויים לנו ואת
 שאינם גלויים לנו, את הגלויים לנו כפר אמרנום לפניך והודינו לך עליהם, ואת שאינם גלויים לנו לפניך הם
 גלויים וידועים, כדבר שנאמר הנסתרת להשם אלקינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי
 התורה הזאת :

כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישראל ושרון בכל דור ודור, ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח :
 אלקי, עד שלא נוצרתי איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי, עפר אני בחיי קל וחמור במיתתי, הרי
 אני לפניך ככלי מלא בושה וכלמה :
 יהי רצון מלפניך השם אלקי ואלקאי אבותי שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך מחק ברחמיך הרבים, אבל
 לא על ידי שורים וחסידים רעים :

חיי אדם - הלכות יום כפור כלל קמג

ולפי שהמתווה צריך על כל פנים להבין מה שהוא אומר ולומר הוידוי בנחת, ומוטב לומר אשמנו פעם אחת בכוונה, מלומר ג' פעמים במהירות ובלא כוונה. ולפי שדברי הוידוי שתקנו קדמונים הם כפולים ומכופלים ואינם מובנים לכל אדם, לכן כתבתי פירושו לפי מה שלקטתי מספרי ראשונים, הנה וידוי זה אשמנו נתקן על פי הפוסקים, שאין צריך לפרוט החטא, ולכן תקנו אותו על שם הכנויים הרעים שנתקנו בהם לישראל לגנאי. ולפי שהחוטא פוגם בכ"ב אותיות התורה, ולכן תקנו על פי א"ב שיפרש כל אדם חטאיו בין האותיות, כגון באשמנו יאמר אכלתי דבר איסור, וכן בכולם :

אשמנו - על שם הכתוב (הושע ה' ט"ו) עד אשר יאשמו ובקשו פני, והוא לשון ואשמה הנפש ההיא (במדבר ה' ו'), פי' הרמב"ן בחומש שהוא לשון שממה שמהראוי שתהיה הנפש שוממה. ויכלול כאן, אכלתי דברים האסורים נבלות וטרפות שקצים ורמשים (כידוע שבעונותינו הרבים אין אדם כמעט שניצול מאכילות שרצים ולפעמים שלאחר שאכל הבשר נודע שהיתה נבילה וטריפה, והאוכל דברים המוחזקים בתולעים כגון מאלינש (תות סנה) והירק שקורין קראפע דומה כאוכל במזיד, וזה ידוע ובדוק ומנוסה שכל הקאשיקס שנוהגין שמניחים בהם כשר ודגים הם מלאים תולעים וכל אדם יכול לבדוק כי כאשר יכה אותם על השלחן יפלו תולעים הרבה אין מספר, וכן הרעשיטעס והנפות שתולין איזה ימים בחנות ומרתפים ואפילו בבתיים יש בהם גם כן תולעים לרוב). אכלתי בלא ברכה לפני ולאחריו :

בגדנו - על שם הכתוב (הושע ה' ז') בה' בגדו כו' מלת בגידה הוא כאשר ייטיב אדם לחבירו ואם כל בוודאי מהראוי שיחזיק לו טובה עבור זה ומכל שכן שלא יעשה כנגדו רעה. וכשאינו עושה כן, זה נקרא בגידה גדולה שאנו בוגדים בהקב"ה שמטיב עמנו לעולם ונותן לנו חיים ופרנסה. בגדנו בין אדם לחבירו וגמלנו לו רעה תחת טובה (אם בעל חס ושלוש כעילה אסורה יאמר, בעלתי בעילות אסורות. וכבר כתבתי שנכון לכל אדם לומר כן שמה חטא בזה בגלגול אחר). בטלתי מלמוד תורה. ברכתי ברכה לבטלה, ברכה שאינה צריכה, ברכה בלא כוונה. בטלתי מצות עשה לקרוא קריאת שמע בזמנה. בטלתי מצות עשה ולא תעשה :

גזלנו - על שם הכתוב (מלאכי ג' ח') כי אתם קובעים אותי, ועל שם הפסוק (משלי כ"ח כ"ד) גוזל אביו ואמו וארז"ל (ברכות לב:) גוזל אביו הקב"ה ואמו כנסת ישראל (ואין צריך להאריך כעוון זה שהרי אמרו סאה של עוונות מי מקטרג גזל מקטרג בראש). גאייתי (וכתיב (משלי ט"ז ה') תועבת ה' כל גבה לב) : דברנו דופי - על שם הכתוב (מלאכי ג' י"ח) חזקו עלי דבריכם כו' אמרתם שוא עבוד אלקים וזהו דבר של דופי. דברנו אחד בפה ואחד בלב (כפירוש המפרשים דרצה לומר דופי כשני פיות היינו א' בפה וא' בלב). דברנו דברים בטלים, לשון הרע, שקרים דברי מרמה, חניפות, נבול פה, דברי משא ומתן בשבת ויום טוב (הנה הפה והלשון ושפתים ושיניים הם דמות ד' בגדי כהונה וידוע שבגדי כהונה המלוכלכים פסולים לעבודה ואם כן כיון שטימא הפה איך נפתח פה להתפלל ולבקש עלינו ואין קטיגור נעשה סניגור) :

העוינו - זה במצא בפסוק כמה פעמים, והוא פועל יוצא רצה לומר שגרמנו לעוות מה שהיה ישר כענין המחטיא את חבירו (וכן אם הוא איזה גלגול נשמה שהיה מתוקן ונתגלגל לתקן אותו חטא וכאשר חטא הרי עיות וקלקל אותה הנשמה). הוריתי הוראות בטעות והכשלתי רבים. הוצאתי זרע לבטלה. הקשיתי עצמי לדעת. הרהרתי הרהורים רעים. הסתכלתי במקום ערוה. הסתכלתי בנשים ליהנות מהן. הניפותי ידי על חברי להכותו. הלבנתי פני חברי ברבים :

והרשענו - גם זה נמצא לרוב בפסוק, והוא גם כן פעל יוצא שעשינו גם אחרים שנעשו רשעים על ידינו (וגם כן כדלעיל בהעוינו) :

זדנו - רצה לומר היינו אנשי רוע לב כמו שכתוב (עובדיה א' ג') זדון לבך השיאך. זלזלתי בכבוד שבתות ויום טוב. ולזלתי בכיבוד אב ואם. זלזלתי בכבוד לומדי תורה :

חמסנו - על שם הכתיב (יחזקאל ז' י"א) החמס קם למטה רשע, הוא כמו גזל כגון שיש לחבירו איזה חפץ והוא אינו רוצה למכרו ולקח ממנו בחזקה ומשלם לו מעות כדי שיוי או אפילו יותר רק כיון שאינו מוכר לו ברצון זה נקרא חמס. חללתי שבת ויום טוב. חללתי השם :

טפלנו שקר - על שם הכתיב (יחזקאל י"ג י') והנם טחים אותו טפל, כי הקליפות הם תמיד בפירוד ודה מחסדי (ה') ית' שלא יתחברו לקטרג כמו שכתוב (תהילים צ"ב י') יתפרדו כל פועלי און ובעונותינו גרמנו שטפלו יחד פועלי השקר. ועוד טפלנו שקר רצה לומר שנתחברנו ונטפלנו עצמנו לעוברי עבירה (ובאבות דר"נ רע"א המדבק לעוברי עבירה אף על פי שאינו עושה כמעשיהם מקבל עונש כיוצא בהן וכן הוא במשנה במכות פ"א) :

יעצנו רע - על שם הכתוב היועצים על ה' רעה (שלפעמים מיעץ את חבירו כדי להבאיש ריחו בפני בני אדם או שנותן לו עצה להנאתו לפי דרכו וגורם לחבירו הפסד). יחדתי עצמי עם נשים (בין נכרית או ישראלית אפילו פנויה וכל שכן אשת איש או ערוה) :

כזבנו - על שם הכתוב (הושע ז' י"ג) והמה דברו עלי כזבים, רצה לומר שדברנו דברי כזב בין לתועלת או ללא תועלת (וגודל החטא הזה כמש"כ (תהילים ק"א ז') דובר שקרים לא יכון לנגד עיני). כעסתי (וארז"ל כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה, וכתוב (משלי כ"ט כ"ב) איש חימה רב פשע, וכיוצא באלו פסוקים הרבה) : לצנו - על שם הכתוב (ישעיה כ"ח י"ד) שמעו אנשי לצון (וכת לצים אינם מקבלים פני השכינה, ואמרו כל המתלוצץ נופל בגיהנם). לבשתי שעטנז. לא שלמתי שכר פעולת שכיר בזמנו ועברתי על לאו דלא תלן פעולת שכיר אתך עד בוקר (ויקרא י"ט י"ג) ועל מצות עשה ביומו תתן שכרו (דברים כ"ד ט"ו) :

מרדנו - על שם הכתיב (יחזקאל כ' ל"ח) המורדים והפושעים בי. ענין מרד הוא חמור מכולם, כי יש שעושה עבירה לתיאבון שתקפו יצרו וזה נקרא רשע ופושע, אבל יש שעושה עבירה אף על פי שאין יצרו תוקפו עליו רק מחמת שאינו מאמין כלל במצוה זו :

נאצנו - על שם הכתוב (ישעיה א' ה') נאצי קדוש ישראל, רצה לומר שגרמנו בעוונותינו עד שהכעסנו את ה' כמו שכתוב (דברים ל"ב י"ט) וירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו, ואוי לו לעבד שמכעיס את רבו. נשבעתי לשוא ולשקר (ובעונותינו הרבים רוב העולם נכשלים בזה שנשבעים אפילו אם אינו מחוייב שבועה בתוך המשא ומתן נשבע ואומר כה יעזרני ה', וכבר ידוע שזה הוא כנשבע בשם, ולפעמים אפילו כשמדבר דברים בטלים עם חבירו ואומר דבר שקר כדי לאמת דבריו אומר גם כן כה יעזרני ה' לפי שכבר הרגיל לשונו בכך, ועל זה ידוע כל הדוויים, שכאשר נתחייב שבועה בבית דין על תביעת חבירו לפעמים מוחל לחברו ואינו רוצה לישבע אף על פי שאינו נשבע בשם, שבטלו לישבע בשם מחמת גודל העבירה של לא תשא, ואיך לא יבוש מלישבע בחנם שבועה כשם). נדרתי ולא שלמתי (ועבר ב' לאוין, א' הנודר כאילו בנה במה והב' אם לא שלם נדרו). נהייתי מעולם הזה בלא ברכה :

סררנו - עי שם הכתוב (הושע ד' ט"ו) כפרה סוררה ונאמר (דברים י"א כ"ח) וסרתם מן הדרך, רצה לומר סר לבנו מעבודת הבורא (כמש"כ (ירמיה ה'כ"ג) ולעם הזה היה לב סורר ומורה רצה לומר סורר מלקיים מצות עשה ומורה לעבור על לא תעשה) :

עוינו - (עון הוא העושה עבירה במזיד למלאות תאוותו) : פשענו - הוא כענין מרד (ויש לומר שיש ב' מורדים, א' שמאמין בה' ובתורה ואף על פי כן מורד ואינו רוצה לקיים המצות, ב' שמורד מחמת שכפר בכל) :

צררנו - על שם הכתוב (הושע ד' י"ט) צרר רוח אותה בכנפיה (רצה לומר שהיינו צוררים אחד לחבירו) : קשינו עורף - על שם הכתוב (שמות ל"ב י') והנה עם קשה עורף שהרי מהראוי לאדם כשישמע לדברי המוכיח או כשרואה שנענש בממון או בחולי רצה לומר הוא או בניו, בודאי מהראוי שיכנע וישוב אל ה', אבל קשינו עורף ולא עשינו תשובה ותלינו שזה בא במקרה ולא מן ה' :

רשענו - עשינו מעשים שעל ידי זה נקרא רשע כגון המרים יד על חבירו כדכתיב (שמות ב' י"ג) רשע למה תכה כו' וכן הגוזל והגונב נקרא רשע בקרא. וכיוצא באלו :

שחתנו - על שם הכתוב (שם ל"ב ז') שחת עמד, ונאמר (ישעיה א' ד') בנים משחיתים. השחתה היא דבר ערוה ועבודת כוכבים ומזלות, רצה לומר שעשינו דבר ערוה, ולא דוקא שבעל ערוה אלא אפילו חיבוק ונישוק ובכלל זה המשחית ומוציא זרע לבטלה אפילו על ידי הרהור וכל שכן אם נואף בידו חס וחלילה, ודברים הדומין לעכו"ם, כל המתגאה כאילו עובד עכו"ם, המעלים עיניו מצדקה וכן כל הכועס כאילו עובד עכו"ם, וכיוצא בו הרבה :

תעבנו - רצה לומר עשינו מעשים רעים שעל ידי זה האדם נקרא תועבה כמש"כ (דברים י"ד ג') לא תאכל כל תועבה, וכן עבודת עכו"ם, וכמש"כ (שם ז' כ"ו) ולא תביא תועבה אל ביתך :

תעינו - זהו וידוי כללות היינו כמו שכתוב (ישעיה נ"ג ו') כולנו כצאן תעינו כי לא הלכנו בדרך הישר, ולכן אף אתה לא עזרתנו לשוב, כאז"ל (שבת קד). הבא לטמא פותחין לו, רצה לומר, שאין משמרין אותו משמים לסייעו שישבו עד שישים האדם אל לבו שישבו ואז הבא לטהר מסייעין אותו. וזה שאמר תעתנו רצה לומר שהנחת אותנו על בחירתנו להיות תועים :

סרנו ממצותיך כו', ואילו היינו בוחרים בדבר ששואה למצותיך לא היה רע כל כך אבל בחרנו בדבר שלא שוה לנו ולכן ואתה צדיק כו' :

תלמוד בבלי - מסכת ראש השנה

דף יח - עמוד א

אמר רב שמואל בר אינאי משמיה דרב: מניין לגזר דין של צבור שאינו נחתם? אינו נחתם? והכתיב (ירמיהו ב) נכתם עונך לפני! אלא, אף על גב שנחתם, נקרע, שנאמר (דברים ד) כה' אלהינו בכל קראנו אליו. והכתיב (ישעיהו נה) דרשו ה' בהמצאו! התם ביחיד, הכא בצבור. ביחיד אימת? אמר רבה בר אבון: אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים.

שמואל א - פרק יז

פסוקים לב-לז

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שְׂאוּל אֵל יִפְלֹל לִב אָדָם עָלָיו עֲבָדָךְ יִלְחָד וְנִלְחַם עִם הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל דָּוִד לֹא תוּכַל לָלֶכֶת אֶל הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ כִּי נֶעַר אַתָּה וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מִנְעָרִי: ס וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שְׂאוּל רַעַה הֲיֵה עֲבָדָךְ לְאָבִיו בְּצֹאן וּבֶאֱרִי וְאֵת הַדּוֹב וְנִשְׂאָה שָׁה מִהַעֲדָר: וַיְצַאֲתִי אַחֲרָיו וְהַפְּתִיּוֹ וְהַצְּלִיתִי מִפִּיּוֹ וַיִּקַּם עָלַי וְהִחַזְקִיתִי בְּזַקְנִי וְהַפְּתִיּוֹ וְהַמִּיתִיּוֹ: גִּם אֵת הָאֲרִי גִם הַדּוֹב הִכָּה עֲבָדָךְ וְהִיָּה הַפְּלִשְׁתִּי הָעָרֵל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֶם כִּי תִרְף מֵעֶרְכַת אֱלֹהִים חַיִּים: ס וַיֹּאמֶר דָּוִד הַשֵּׁם אֲשֶׁר הִצְלִינִי מִיַּד הָאֲרִי וּמִיַּד הַדּוֹב הוּא יִצְלִינִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה ס וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל דָּוִד לָךְ וְהַשֵּׁם יְהִיָּה עִמָּךְ:

מחזור לראש השנה - מוסף

זכרונות

אַתָּה זֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹלָם וּפּוֹקֵד כָּל יְצוּרֵי קֶדֶם. לְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת וְהַמּוֹן נִסְתָּרוֹת שְׁמִבְרָאשִׁית. כִּי אֵין שְׂכָחָה לְפָנֶיךָ כִּסֵּא כְבוֹדָךְ וְאֵין נִסְתָּר מִנְּגַד עֵינֶיךָ:

אתה זוכר את כל המפעל. וגם כל היצור לא נכחד ממך: הכל גלוי וידוע לפניך השם אלקינו, צופה ומביט עד סוף כל הדורות. כי תביא חוק וזרון להפקד כל רוח ונפש. להזכר מעשים רבים והמון בריות לאין תכלית: מראשית קזאת הודעת, ומלפנים אותה גלית. זה היום תחלת מעשיך, זכרון ליום ראשון. כי חוק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב:

ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב, ואיזו לשלום, איזו לרעב, ואיזו לשבע, ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות. מי לא נפקד פהיום הזה. כי זכר כל היצור לפניך בא. מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר. מחשבות אדם ותחבולותיו ויצרי מעללי איש:

אשרי איש שלא ישכח, וכן אדם ותאמץ בך, כי דרשיך, לעולם לא תשלו, ולא תכלמו לנצח כל החוסים בך: כי זכר כל המעשים לפניך בא ואתה דורש מעשה כלם: וגם את נח באהבה זכרת. ותפקדהו בדבר שועה ורחמים, בהביאך את מי המבול לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם. על כן זכרנו בא לפניך השם אלקינו, להרבות זרעו כעפרות תבל וצאצאיו כחול הים.

כתיוב בתורתך, ויזכר אלקים את נח, ואת כל החיה, ואת כל הבהמה, אשר אתו בתבה, ויעבר אלקים רוח על הארץ וישכו המים: ונאמר, וישמע אלקים את נאקתם, ויזכור אלקים את בריתו, את אברהם את יצחק ואת יעקב: וזכרתי את בריתי יעקב, ואף את בריתי יצחק, ואף את בריתי אברהם אצבור, והארץ אצבור:

וגדברי קדשך כתוב לאמר, זכר עשה לנפלאותיו, חנון ורחום השם: ונאמר, טרף נתן ליראיו, יזכר לעולם בריתו: ונאמר, ויזכר להם בריתו, וינחם כרב חסדיו:

ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר, הלוך וקראת באזני רושלים לאמר, כה אמר השם זכרתי לך חסד נעורך, אהבת כלולותך, לכתך אחרי במדבר, בארץ לא זרועה: ונאמר, וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעורך, והקימותי לך ברית עולם: ונאמר הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו זכור אצורנו עוד, על כן המו מעי לו, רחם ארחמנו נאם השם:

אלקינו ואלקי אבותינו, זכרנו בזכרון טוב לפניך, ופקדנו בפקדות שועה ורחמים משמי שמי קדם, וזכר לנו השם אלקינו את הברית ואת החסד ואת השבועה אשר נשבעת לאברהם אבינו בהר המריה. ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח, וכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם, כן תכבשו רחמך את כעסך מעלינו, ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך. וקנים לנו השם אלקינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך פאמור: וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם אלקים, אני השם:

כי זכר כל הנשפחות אתה הוא מעולם, ואין שכחה לפני כסא כבודך, ועקדת יצחק, לזרעו (של יעקב) היום ברחמים תזכר. ברוך אתה השם, זוכר הברית:

ספר אור זרוע - ח"ב - הלכות ראש השנה

סימן רעו - ד"ה מעשה בר' אמנון

מעשה ברבי אמנון ממגנצא שהיה גדול הדור ועשיר ומיוחס ויפה תואר. ויבקשוהו המלך והשרים להמיר דתו, וימאן. ובהפצירם בו יום ויאמר: תנו לי שלושה ימים להוועץ - כדי לדחותם. אך יצא מאתם התחרט על התשובה שהשיב, שנראה ממנה כאילו יש לו ספק בדבר, וצריך עצה. וידאג, ולא אכל ולא שתה: וביום השלישי מאן ללכת אל המלך, ויביאוהו בעל כורחו, וידבר אליו המלך קשות. ויאמר ר' אמנון: אני את משפטי אחרוך: הלשון שדברה שקר - דינה להחתך, כי רצה לקדש שם שמים. ויען המלך ויאמר: לא, כי הלשון אמרה אמת, אבל הרגלים שלא באו אלי - אקצוץ, ויתר הגוף - אייסר. ויקצו פרקי אצבעות ידיו ורגליו, ועל כל פרק היו שואלים: התחפוץ להמיר דתך? והוא משיב: לאו. וככלותם השכיבוהו במיטה ופרקי אצבעותיו בצידו, וישלחוהו לביתו. הכי קרא שמו אמנון, כי האמין באל חי: ביום ראש השנה ביקש

להוליכו לבית הכנסת אצל הש"ץ, ויקרא שם: "ובכן, ולך תעלה קדושה", כלומר שקידשתי את שמך על מלכותך ויחודך. ואחר כך אמר: "ונתנה תוקף" וכו'. וכשגמר נסתלק ונעלם מן העין, ואיננו כי לקח אותנו האלהים. אחר שלושה ימים בא בחלום לר' קלונימוס בן רבינו משולם ז"ל ולימדו כל הפיוט, ויצו לשולחו בכל תפוצות ישראל:

מחזור לראש השנה ויום הכיפורים תפילת מוסף

ובכן ולך תעלה קדושה, כי אתה אלקינו מלך:

וניתנה תקף קדשת היום. כי הוא נורא ואים. ובו תנשא מלכותך. ויכון בחדס כסאך. ותשב עליו באמת. אמת כי אתה הוא דין ומוכיח ויודע ועד. וכותב וחותם וסופר ומונה ותזכר כל הנשפחות. ותפתח את ספר הזכרונות. ומאליו יקרא וחותם יד כל אדם בו. ובשופר גדול יתקע, וקול דממה דקה ישמע. ומלאכים יחפזו. וחיל ורעדה יאחזו. ויאמרו הנה יום הדין. לפקד על צבא מרום בדין. כי לא יזכו בעיניך בדין. וכל באי עולם יעברו לפניך כבני מרון:

חזן: כבקרת רועה עדרו. מעביר צאנו תחת שבטו. כן תעביר ותספר ותפקד נפש כל חי. ותחתך קצבה לכל בריה. ותכתב את גזר דינם:

בראש השנה יפתבו. וביום צום כפור יחתמו. כמה יעברו. וכמה יבראו. מי יחיה ומי ימות. מי בקצו. ומי לא בקצו. מי במים. ומי באש. מי בחרב. ומי בחיה. מי ברעב. ומי בצמא. מי ברעש. ומי במגפה. מי בחניקה. ומי בסקילה. מי ינוח. ומי ינוע. מי ישקט. ומי יטרף. מי ישלו. ומי יתסר. מי יעני. ומי יעשר. מי ישפל ומי ירום:

ותשובה ותפלה וצדקה, מעבירין את רע הגזרה:

כי כשמך כן תהלתך. קשה לבעס ונח לרצות: כי לא תחפץ במוות המת. כי אם בשובו מדרךך וחייה. ועד יום מותו תחכה לו. אם ישוב מיד תקבלו:

חזן: אמת כי אתה הוא יוצרם ויודע יצרם. כי הם בשר ודם: אדם יסודו מעפר וסופו לעפר. בנפשו יביא לחמו. משול כחרס הנשבר. כחציר יבש. וכציץ נוכל. כצל עובר וכענן כלה. וכרוח נושבת. וכאבק פורח. וכחלום יעוף:

ואתה הוא מלך קל חי וקיים:

אין קצבה לשנותיך ואין קץ לארך ימך. ואין לשער מרפבות כבודך. ואין לפרש עילום שמך. שמך נאה לך. ואתה נאה לשמך. ושמנו קראת בשמך: עשה למען שמך. וקדש את שמך. על מקדישי שמך. בעבור כבוד שמך הנערץ והנקדש. בסוד שיח שרפי קדש. המקדישים שמך בקדש. דרי מעלה עם דרי מטה. (קוראים ומשלים בשלוש קדשה בקדש):

ספר תהלים פרק קלט

למנצח לדוד מזמור השם חקרתני ותדע: אתה ידעת שבתי וקומי בנתה לרעי מרחוק: ארחי ורבעי זריתי וכל דרכי הספנתה: כי אין מלה בלשוני הן השם ידעת כלה: אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפכה: פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה: אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח: אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד: אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים: גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך: ואמר אף חשך ישופני ולילה

אור בעדני: גם חשף לא יחשיף ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה: כי אתה קנית כליתי תסכני בבטן אמי: אודך על פי נוראות נפילתי נפלאים מעשיך ונפשי ידעת מאד: לא נכחד עצמי ממך אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ: גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יפתבו ימים יצרו ולא ולו אחד בהם: ולי מה יקרו רעיך אל מה עצמו ראשיהם: אספרם מחול ירבנו הקיצתי ועודי עמך: אם תקטל אלוה רשע ואנשי דמים סורו מני: אשר יאמרך למזמה נשא לשוא עריך: הלוא משנאיך השם אשנא ובתקוממיך אתקוטט: תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי: חקרני אל ודע לבבי בחנני ודע שרעפי: וראה אם דרך עצב בי ונחני בדרך עולם:

רמב"ם - פירוש המשניות - מסכת ראש השנה

פרק ד - משנה ז

העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה השני מתקיע ובשעת ההלל ראשון מקרא את ההלל: לא התקינו זו אלא בעת צרה, לפי שהיו שומרין לאותו שהיה מתפלל שחרית שלא יתקע בשופר, וכשהיו משלימין התפילה היו השומרים הולכים לדרכם, ולפיכך אותו שהיה עובר לפני התיבה להתפלל תפילת מוסף היה תוקע. ואמרו ובשעת ההלל, לפי שלא היו קורין הלל לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים, לפי שהם ימי עבודה והכנעה ופחד ומורא מהשם ויראה ממנו, ומברח מנוס אליו, התשובה ותחנונים ובקשת כפרה וסליחה, ובכל אלו העניינים אינו הגון השחוק והשמחה:

מחזור - עדות המזרח - ליום הכפורים

סדר כתר מלכות - לרבי שלמה אבן גבירול

אלקי. אם עוני מנשוא גדול. מה תעשה לשמך הגדול:
 ואם לא אוחיל לרמקיך. מי יחוס עלי חוץ ממך.
 לכן אם תקטלני. לך איחל. ואם תבקש לעוני. אברח ממך אליך. ואתפסה מחמתך בצלך:
 (ובשולי רמקיך אחזיק עד אם רחמתני. ולא אשלחך כי אם ברכתני):
 זכור נא כי כחמר עשיתני. ובאלה התלאות נסיתני:
 על כן לא תפקד עלי כמעללי. ואל תאכילני פרי פעלי:
 והארץ לי אפך ואל תקריב יומי. עד אכין צדה לשוב אל מקומי.
 ואל תחזיק עלי למהר לשלחני מן הארץ ומשארות אשמי צרורות על שכמי:
 ובהעלותך במשקל עונותי. שים לך בכף שנגה תלאותי:
 ובזכרך רשעי ומרדי. זכור עניי ומרודי. ושים אלה נכח אלה:
 וזכור נא אלקי כי זה פמה לארץ נוד צנפתני. ובכור גלות בחנתני. ומרב רשעי צרפתני. ולא שרפתני.
 וידעתי כי לטובתי נסיתני. ואמונה עניתני. ולהיטיב לי באחריתי. כי במבחן התלאות הביאותני:
 לכו אלקי יהמו עלי רמקיך. ואל תכלה עלי ועמך:
 ואל תגמלני כמעבדי. ואמור למלאך המשחית די: